

V roce 1999, když jsi přišel do CNN, se už Amerika začala trochu měnit, včetně médií. Postavení CNN začala ohrožovat Fox News, hlas konzervativní Ameriky, která rychle stoupala ve sledovanosti. A CNN sice byla stále silná značka, ale přece jen, už neměla tu sílu a vliv jako třeba po válce v Zálivu.

To je pravda. Z mého pohledu byla 90. léta v Americe skutečně zlatá, když tedy odečtu frustraci z práce číšníka. Internetová bublina rostla, stejně jako celé hospodářství, za Clintona to byly celkem pohodlné roky a všem se dařilo relativně dobře. A CNN toho byla tak trochu symbolem.

Ano, nástup Foxu všechno změnil. Ještě když jsem do CNN nastupoval, měla mnohem vyšší sledovanost než Fox. Ta nás ale brzo předstihla. CNN s tím dlouho bojovala. A myslím, že svým způsobem s tím bojuje dodnes. Dokonce se zkusili vydat podobnou cestou jako Fox, což je úplně nesmysl, to v CNN fakt neuměli. Fox je spíš zábava než zprávy. Když jsem začal jezdit do Afghánistánu nebo do Iráku, chodil jsem do kantýn pro vojáky a tam všichni sledovali Fox. Když jsem ale šel do kantýny pro důstojníky, tam všichni sledovali CNN. Kdo dnes sleduje Fox? Prezident Trump a jeho voliči.

No právě. Jinými slovy, souboj CNN a Fox News se stal už tehdy jedním z bojišť kulturní války, kterou sledujeme dodnes.

Určitě. Já ale za hlavní problém zpravodajství v Americe i v Česku považuju hon za sledovaností.

Ta nás přece živí.

Zprávy jsou zprávy. Ať se hodnotí sledovanost zábavy nebo MTV... Nic s tím neudělám, je to můj osobní názor, ale myslím, že by zprávy svoji sledovanost vůbec neměly

sledovat. Problém pak vzniká tím, že se zprávy dělají tak, aby se líbily. A to přesně vyhmátl Fox, našel si tu svoji klientelu a dělá pro ni. Servírují lidem, co chtějí slyšet. Což je špatně. To nejsou objektivní zprávy.

Na druhé straně já si pamatuju, že přesto, že měl Fox ve Spojených státech o hodně vyšší sledovanost než CNN, CNN stále vydělávala více peněz, kvůli kupní síle lidí, co ji sledují. Proto si CNN mohla účtovat daleko víc než Fox.

V seriálu HBO Nejsilnější hlas říká Roger Ailes, zakladatel Fox News, že jeho televize dala hlas mlčící většině Ameriky. Jinými slovy, spousta Američanů měla pocit, že jim dominující liberální média z východního a západního pobřeží nenaslouchají, že se o ně nezajímají. Proto mohla Fox News uspět.

Ano, ale pokud jde o sledovanost, je zajímavá jedna věc. Fox News jako kabelová televize má v prime time sledovanost dejme tomu jeden a půl, někdy dva miliony lidí. CNN devět set tisíc až milion lidí. Což je na třístamilionovou Ameriku neuvěřitelně malé číslo. Když se kdysi, tedy na přelomu 21. století, vysílaly tradiční večerní zprávy v sedm třicet na CBS, NBC nebo ABC, sledovalo je i na čtyřicet milionů lidí. A to se potom zase úplně všechno změnilo s nástupem kabelové televize, internetu a sociálních médií.

Čím se CNN stala pro konzervativní část Ameriky hlavním nepřítelem, médiem, které prezident Trump nenazve jinak než „fake news“?

Neříká těmto posluchačům to, co chtějí slyšet. Vysílá zprávy. To je otázka, kterou se zabývá řada sociologů a politologů. Jak už jsem říkal, něco mi napověděly scény z vojenských kantýn v Iráku a Afghánistánu. Řadoví vojáci, kteří přišli kolikrát z nejchudších amerických rodin, protože pro ně vojenská služba byla útekem z chudoby, sledovali Fox

News. Vzdělaní důstojníci sledovali CNN. To určitě hraje obrovskou roli.

Prezident Trump odráží podobně jako český prezident Zeman každou kritiku slovy, že je to lež. Ví, že to lidé chtějí slyšet, protože se možná část z nich dívá na CNN jako na elitářskou záležitost. A prezident se tak stává jejich člověkem, říká jim, co chtějí slyšet, tváří se, že smýšlí jako oni.

Nemůže si za to ale CNN trochu sama? Není přísnější na republikánské prezidenty, jako byl George W. Bush nebo teď Donald Trump, než řekněme na demokrata Baracka Obamu?

Vůbec si netroufám posuzovat, jestli je CNN přísnější na Trumpa, než byla na Obamu. Obama především nedělal tolik průšvihů a skandálů jako Trump. Obama většinou mluvil pravdu. Obama uznal, když udělal chybu. Obama byl upřímný, na nikoho neútočil, byl to smířlivý typ. Je to slušný člověk. Měl pochopitelně politické oponenty, ale nebyl tak zákeřný a nelidský jako Trump. Jako novináři musíme informovat o tom, co se děje. A omlouvám se, ale jisté výroky Trumpa jsou z lidského hlediska naprosto neomluvitelné. A já si myslím, že Obama tyhle přešlapy nedělal.

Připomíná mi to trochu moji zkušenost z Číny. Byl jsem tam i během olympijských her v Pekingu v roce 2008. Nedělal jsem sportovní výsledky, to byla práce sportáků, pokrýval jsem věci kolem her, byl tam se mnou ještě Martin Řezníček. Měli jsem tam pět čínských producentů. Vyhlásil jsem odměny za to, kdo najde během trvání olympijských her pozitivní reportáže. Našli jednu. Za tři týdny.

A to je jako s Trumpem. Když mi někdo řekne, že jsem levičák, dostane baňu. Ale já na Trumpovi nevidím opravdu nic pozitivního. Možná, že se snažím vidět pozitivně některé jeho kroky vůči Číně, protože si myslím, že Čína rozumí jen klacku. Ale ani tam nevidím žádnou konzistentní politiku. Osobně nevidím na Trumpovi nic dobrého. Vzpomeneš si

možná taky, jak si během své kampaně v roce 2016 dělal srandu z novináře, co má obrnu. Tam to mělo skončit.

Jenže neskončilo, stal se prezidentem. A to je právě základní otázka: Jak to, že to neskončilo? Kam se ta Amerika dostala, Amerika, která si osm let předtím zvolila svého prvního afroamerického prezidenta. Jak to, že si po něm Amerika vybrala chlapíka, kterej si dělá legraci z nemocných lidí, mluví o menšinách stylem 50. let a k ženám se většinou chová jako ke spotřebnímu zboží? Co se to stalo?

Nejsem politolog, nejsem sociolog, ale v Americe jsem dost dlouho žil a myslím si, že je to z velké části nesmírně rasistická země. Ať už to je celý jih Ameriky. Přežívají tam obrovské sociální a rasové předsudky. Myslím si, že zvolení Obamy bylo solí v očích desítkám milionů Američanů. Ale drželi se na uzdě. Trump jim tu uzdu povolil. Z jejich rétoriky udělal mainstream. Během kampaní vyzývá k násilí. Oslovuje lumpenproletariát, to je jako v mnichovské pivnici v roce 1933.

Trumpa ale přece v roce 2016 volilo 63 milionů Američanů. Nejde přece říct, že to jsou všechno rasisté.

Když jsem přijížděl do Ameriky, tak jsem si myslel, že přijíždím do země Steinbecka a Hemingwaye, ale to je úplná blbost. Ameriku udělala Amerikou, tou obrovskou mocností, její elita. Když jsem se začal bavit s běžnými Američany, zjistil jsem, že je skoro nic nezajímá. Znal jsem Američany, a to byli lidé, co měli střední nebo dokonce vysoké školy, kteří mi tvrdili, že Amerika má být rozhodně na co pyšná, protože tu vynalezli brambory. Když začala válka v Iráku, zjistilo se, že více než osmdesát procent Američanů není vůbec schopno říct, kde Irák leží, nebo ukázat ho na mapě. Ale pak vyšlo v *New York Times*, že to není tak zlé, ať se lidi moc nerozčilujou, že čtyřicet procent Američanů není schopno

najít na mapě New York. Čili netvrdím, že tam je 63 milionů rasistů, ale je spousta lidí, kteří jsou neinformovaní, hloupí, lehce oblbnutelní a zmanipulovatelní.

Proč volili Trumpa...? To je stejná otázka, jako proč tady volili Babiše. Je to miliardář, je to člověk, který nebyl v politice, takže přinese pozitivní změnu po těch strašných devadesátkách, kdy se všechno rozkradlo, po těch tradičních stranách, které všechno rozkradly. Na tom jel i Trump. Tvrdil, že není politik, taky tvrdil, že Ameriku povede jako úspěšný businessman, což byla naprostá lež. On je mizerný businessman.

A lidi chtěli změnu, protože i v Americe existuje politická korupce, spousta lidí je nespokojená s establishmentem, řada lidí volila Trumpa jenom proto, že nechtěli volit Clintonovou. Nechtěli tradiční strany. Přišel v pravý čas a trefil se do nálady společnosti.

Vlastně je to všude podobné. V Americe, ve Velké Británii i v České republice.

Tvoje zkušenost s americkými médii začíná v roce 1999. Byla to podle tebe zlatá éra médií?

Jak bys definoval zlatou dobu?

Myslím tím, že média byla vlivná, byla na tom relativně ekonomicky dobře a lidé jim věřili.

Z tohoto hlediska si myslím, že ano. I když nejsem mediální teoretik a vliv médií jsem moc nestudoval a ani se o něj nezajímám. Snažil jsem se dělat poctivě svoji práci. Byla to předdigitální doba a zpravodajských zdrojů bylo podstatně méně než dnes. Bylo relativně jednoduché se ve zpravodajském prostoru orientovat.

Nicméně pamatuju, že když jsem kdysi chodil za svými šefy s nápady, co udělat, kam se vypravit, jaké příběhy máme přinášet, první roky v CNN se vždycky řešilo: „Ano, dobře,

jak na to...“ Potom se ale po několika letech první otázkou stalo: „A kolik to bude stát?“

Pak se všechno změnilo. A ta situace se zhoršovala. Všude se utahovaly opasky. Zrušila se redakce pro vědecké zpravodajství, okleštila se redakce pro lékařské zpravodajství. Stala se z toho v zásadě honba za většími a většími zisky. To vše se dělo po tom, co Ted Turner prodal CNN napřed Time Warner v roce 1996 a zejména poté, co Time Warner koupila AOL v roce 2001. Turner dnes tvrdí, že prodej CNN byla největší chyba, kterou kdy udělal. Dnes se hlídají peníze všude, strašně to omezuje zpravodajství, protože jak sám víš, dobrá žurnalistika, dobrá reportáž, je pracná a drahá. A proto se dnes všechno řeší mluvícími hlavami, živými vstupy nebo falešnými živáky.

Takže ano, z tohoto pohledu to byly zlaté časy, protože CNN neváhala investovat do náročné a nákladné novinářiny, mně a mým kolegům dávala prostor dělat na přibězích třeba osm měsíců. Nejsem si jistý, jestli něco takového dneska v CNN vůbec ještě funguje.

Na jakém příběhu jsi dělal osm měsíců?

Dostával jsem se osm měsíců mezi ozbrojence a pašeráky ozbrojenců v Iráku. To byla skupina v městě Anah, což je město na Eufratu, které leží mezi Fallúdzou a hranicí se Sýrií. A tam byl kmen, který pašoval už století. Byla to vlastně strašná náhoda. Tohle na žurnalistice miluju, když mluvím ke studentům nebo mladým novinářům, vždycky jim říkám: „Nenechávejte kámen na kameni, nikdy nevíte, co objevíte.“

Měl jsem v USA známého, byl to plastický chirurg. A jeho kolega, taky plastický chirurg, byl Iráčan žijící v USA. Nějak se doslechl, že jedu do Iráku, tak mě požádal, jestli bych nevyhledal jeho bratra v Bagdádu. Že nefungují mobily a že ho po bombardování v roce 2003 nemůže sehnat.

A já toho bratra našel. Byl to inženýr, začal jsem se s ním kamarádit. Jednou týdně jsem za ním jezdil na oběd. A on